

Cena prenumeraty:
 w Łodzi
 Kwartalnie Mk. 155.
 Miesięcznie „ 45.
 za roznośnienie
 5,00 fen. miesięcznie.
 Z przesyłką poczt.
 Kwartalnie Mk. 150.
 Miesięcznie „ 50.
 Poza Łodzią egz. 2.10
 W Ameryce 1/2 dolar.
 miesięcznie.

**BUDUJMY
 OJCZYZNĘ
 zgodą i miłością**

KALENDARZYK
 Wtorek 2 Dzień Zaduszny
 Środa 3 Huberta B. W.
 Czwartek 4 Karola Borom.

REDUKCJA
 w ŁODZI
 Al, Kościuszki 41
 TELEFON 28,

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek dnia 2 listopada 1920 roku.

Z Warszawy z biur ogłoszeń, ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”
 Za terminowe wychodzenia ogłoszeń i ofert administracja nie odpowiada

CENA OGŁOSZEŃ: Przed tekstem mk. 5 w tekście mk. 5 z wyjątkiem 333 mk. nekrologi mk. 3 za wiersz nonparel. Drobne ogłoszenia 50 fen. za wiersz. Dla poszukujących pracy 40 f. Kontraktory mk. 5.— Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Stronica przed tekstem w tekście dla ogłoszeń podzielona na sześć lamów za tekstem na 5 lamów. W tekście i przed tekstem przyjmujemy ogłoszenia i nekrologi tylko na 2, 4, 5 lamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Można zamawiać „Rozwój” w ZGIERZU u p. Lacha Kiosku.

OKINO CORSO
 Zielona 12

Po raz pierwszy w Łodzi!
BIBLIJNA POROTNICA
 (legendy i bajki)
 Legenda w 6 aktach z Dyaną Karenno.

Jutro premiera
„CZTERY WOLY AS”

Rokowania pokojowe w Rydze.

RYGA 31—10 (PAT) Czterech członków granicę lotewską w drodze do Rygi, gdzie odbędą się ostateczne pertraktacje pokojowe z Rosyjską delegacją pokojową z przewodniczącym Joffe na czele przejeżdżać będą jutro przez Polskę.

LITEWSKIE WACHINACJE.

GDANSK 1—11 (PAT) Według wiadomości z Kowna litewska agencja telegraficzna donosi, że litewski minister spraw zagranicznych Puricis miał w Londynie dłuższą konferencję z lordem Carsonem na temat pl. biercia w Wilnie.

Curson miał oświadczyć, że pl. biercia w tym wypadku nie doprowadzi do celu. Agencja litewska zapewnia dalej, że Puricis przyjeździe również przez Lloyda Georgea.

Anglicy na Pomorzu.

„Dziennik Bydgoski” donosi, że różne firmy angielskie wykupują grunty po obu stronach Ws y pomiędzy Gdańskiem a Toruniem, oraz znajdujące się tam przelśnię orstwy, związane z przemysłem drzewnym. Podobnie ma to miejsce wzdłuż Noteci i Brdy.

z Bydgoszczy. Ten sam dziennik donosi, że to aresztowanie wprowadziło władze polskie na trop organizacji szpiegowskiej. Major Graebe i p. Steckmann zostali uwięzieni i przewiezieni do Poznania. Natomiast inni wplątani w tę sprawę, uciekli za granicę. Pomiędzy podejrzany jest pewien Polak z Bydgoszczy, który również uciekł za granicę.

Zebrań politycznych w Gdańsku zakazane.

GDANSK 1—11 (PAT) Zastępca komisarza Enenty pułk Stutt wydał rozporządzenie, zakazujące aż do czasu ratyfikacji konwencji polsko-gdańskiej jakichkolwiek zebrań, na których byłyby omawiane kwestie polityczne.

Szykanowani Polacy w Westfalii.

„Prawda” donosi z Westfalii, że tamtejszy obywatel Jan Wieland, w którego lokalu odbywały się posiedzenia towarzyszy polskich, otrzymał od zarządu miejscowej grupy wiernych Niemczyńce Górnoślązaków list. W liście tym zarząd donosi, że członkowie domagają się natychmiastowego usunięcia z lokalu tablic i obrazów polskich i że gdyby tego nie uczyniono, zarząd użyje środków gwałtownych. Nie chcąc doprowadzić do awantury, Polacy usunęli tablice z lokalu.

ARESZTOWANIA NIEMCÓW W BYDGOSZCZY.

„Dziennik Bydgoski” donosi o internowaniu 9 Niemców bydgoskich. Wśród nich są: 1 lekarz, 1 nauczyciel, agent ubezpieczeniowy, dziennikarz, prokuratorysta itd. Niemiecki dziennik „Rundschau” oświadcza, że wskutek zaarrestowania tych Niemców, niektóre stowarzyszenia niemieckie w Bydgoszczy zostają za wieszane, jak związek niemieckich rzemieślników, związek rolników niemieckich, stowarzyszenie kupców niemieckich i przemysłowców. W tem ostatnim stowarzyszeniu przeprowadzono dokładną rewizję.

Mowy parowe polski.

Związek marynarzy Polaków w N. Jerku nabył pierwszy parowiec. Będzie on nosił nazwę „Stefan Batory” i wyuszy do Gdańska w koncu listopada. Załoga składa się wyłącznie z Polaków.

„Dzień 28 Oktobra dniem smutku na Słowacji”.

Przed kilku dniami Czesi obchodzili uroczystości drugą rocznicę powstania republiki czeskosłowackiej. Dla Czechów był to dzień radośny, natomiast dla Słowaków dniem smutnym.

Słowacy wbrew własnemu życzeniu zostali przyłączeni do państwa najsłabszych i najbardziej wstydliwych katolików słowiańskich. Ze Słowacji nadchodzą wiadomości o bezustannych gwłach i przemocy Czechów nad bezbrodną ludnością słowacką. Słowacy nosili jarzmo węgierskie; czeskie jest tak uciążliwe, że naród słowacki z chęcią zgodziłby się na połączenie z Węgrami, byleby tylko uniknąć towarzystwa Czechów.

Narodowy organ słowacki „Slovak”, którego redakcja, ze względu na cenzurę i szykany czeskie, została przeniesiona do Krakowa, w czarnych obwódkach pod tyt. „Dzień 28 paźdz. dniem smutku na Słowacji” ogłasza gorącą odezwę do narodu słowackiego, aby w dniu triumfu dla Czechów okazał swój ból i zamianował przywdę, jakiej doznaje od rozruchwalonego narodu czeskiego. „My Słowacy hojnie nigdy slawit s Cechmi nemožeme, nechceme a nebudeme”.

Serdobnie współczujemy bratniemu narodowi, który niegdy przemocy i dzisiaj w gwałtowny sposób jest wynarodowiony przez Czechów.

„Slovak” w każdym numerze podaje opisy różnych niesprawiedliwych zarządzeń, a z głosów czytelników widać, że niczego tak bardzo nie pragnie naród słowacki jak uwolnienia się od jarzma czeskiego.

Odwolanie przedstawiciela Francji w Kowne.

Według wiadomości z Kowna rząd francuski zamierza odwołać tamtejszego swego przedstawiciela pułk. Reboulle.

Możliwość otwarcia uniwersyteckiego.

„Gazeta Warszawska” donosi: Rektor uniwersytetu Stefana Batoro Siedlecki przybył już do Wilna. Niebawem ma zjechać cały personel profesorski i urzędniczy. W kołach uniwersyteckich żywią nadzieję, że w styczniu będzie można rozpocząć wykłady.

Powrót Polaków.

W czwartek zawinął do portu w Plymouth parowiec „Brandenburg”, który wypłynął z Władystoku, zmierzając do Gdańska i wiezie na swoim pokładzie 1,400 uchodźców polskich z Sibiru. (Rzeczpospolita)

WYKRYCIE NIEMIECKIEJ ORGANIZACJI SZPIEGOWSKIEJ.

„Dziennik Bydgoski” donosi, że wykryto rozgałęzioną organizację szpiegowską. Odbyło się to w ton sposób, że niejaka p. Steckmann w Bydgoszczy w drodze do Niemiec została zrewidowana na granicy. Znalaziono przy niej zaszyte w sukni różne listy, pisane do Berlina, między nimi były listy zawierające dokładne informacje polityczne z Warszawy, list majora Graebego

Podziękowanie.

Wielbnemu Duchowieństwu, a mianowicie: Ks. Prałatowi Tymienieckiemu. Ks. Prałatowi Szmidlowi, Ks. Prałatowi Wyrzykowskiemu, Ks. Kanonikowi Albrechtowi, Ks. Postę Sedziemiowi i Ks. Gogolewskiemu, przedstawicielom miejscowych Władz, p. Wojewodzie Kamieńskiemu, p. Staroście Łyckiemu, Prezesowi Izby Skarbowej p. Zawadzkiemu, Prezesowi Sądu Hapdlowego, p. Sędziemu Osleckiemu, p. Naczelnikowi Policji Państwowej w Łodzi p. Försterowi, Towarz. „Lutnia” oraz wszystkim szanownym delegatom Stowarzyszeń i korporacji, jak również wszystkim naszym drogim gościom serdecznie dziękujemy za przyjęcie udziału i uświetnienie naszej uroczystości swą obecnością w dniu 23 b. m.

Zarząd Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.
Zarząd Spółki Akcyjnej „Tkanina”
Zarząd Banku Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi.

3442-1

Wielkopolska dla Wilna.

„Kurjer Poznański” pisze: Społeczeństwo wielkopolskie dało nowy dowód gotowości służenia pomocą zubożałym najazdem bolszewickim bractom kresowym Wilna. Zbiórka żywności przyniosła tak obfite dary w ziemniakach i innych artykułach, że komitet organizacyjny postanowił wysłać pierwszy transport w sobotę 30 października. Dalsza zbiórka w toku. Społeczeństwo odnosi się do całej tej akcji bardzo przychylnie.

Zamach niemiecki na G. Śląsk.

„Kurjer Poznański” ogłasza dokumenty, wręczone przez posłów polskich Zamoyskiego i Paderewskiego rządowi francuskiemu w Paryżu, z których wynika, że rząd pruski przygotowuje i przygotował zbrojne objęcie Górnego Śląska, spodziewając się, że plebiscyt wyadnie na korzyść Polski. Szósty korpus armji (wrocławski) miał być przygotowany do wkroczenia na Górny Śląsk. Prócz tego na szeroką skalę działała tajna organizacja wojskowa „Sprawa”, złożona z byłych oficerów i żołnierzy armji pruskiej.

Kapitalizm polski i żydowski.

„Głos Narodu” w artykule „Kapitalizm polski czy żydowski” podaje fakty, stwierdzające, że ataki prasy socjalistycznej przeciw kapitalizmowi w Polsce kierują się stale i wyłącznie przeciw kapitalowi polskiemu, podczas gdy kapitalizm żydowski w Polsce i zagranicą jest dla tych żywiołów nietykalny. Jednakże ludowi polskiemu otworzą się w końcu oczy.

Petycja Rusinów.

LWÓW 2 | 11 (PAT) Rusini powiatu turczańskiego wysłali depeszę do Naczelnika państwa i przez swego przedstawiciela ks. Prochnickiego oświadczyli, że uważają się za obywateli państwa polskiego i żądają wcielenia tego powiatu do Rzeczypospolitej polskiej.

Tow. niesienia pomocy Polakom w Francji.

PARYŻ 1 | 11 (PAT) W dniu wczorajszym z udziałem pani Paderewskiej, przewodniczącej polskiego Białego Krzyża, odbyło się uroczyste otwarcie sekcji paryskiej Towarzystwa niesienia pomocy Polakom, znajdującym się w Paryżu. Sekcje Towarzystwa zostały założone w różnych departamentach Francji, zwłaszcza w okręgach zniszczonych, gdzie przebywa obecnie około 100,000 robotników polskich, zatrudnionych przy odbudowie kraju.

TAJEMNICZE ZNIKNIĘCIE OFICERA.

Od osób wiarogodnych, przybyłych z Bukaresztu dowiaduje się sprawozdawca lwowski „Rzeczypospolitej”, że zginął tam bez wleści oficer wojsk polskich ppor. Wacław Kosturkiewicz, wysłany przez Ministerstwo Spraw Wojskowych w Warszawie do Rumunii celem zakupu dla armji polskiej środków żywności. Jak przy puszcza, został on zamordowany i obrabowany z go łówki, która posiadał w kwocie 1 miliona lei rumuńskich. Kwota ta miała być czystym zyskiem, jaki osiągnął w transakcjach handlowych. Rząd polski płacił bowiem za 1 kgr. kukurydzy 4 i pół lei, podczas gdy na rynku rumuńskim płacono tylko 2 leje. Według innych wersji, ppor. Kosturkiewicz popełnił samobójstwo. Rząd polski został już podobno powiadomiony o tej całej aferze.

Francja żąda rozwiązania „Si-chorholtswohry”.

PARYŻ 31-10 (PAT) Generał Mollet przesłał rządowi niemieckiemu notę domagającą się rozwiązania oddziałów straży cywilnej i innych podobnych organizacji, istniejących dotychczas, zwłaszcza w Bawarii.

Belgijscy socjaliści a bolszewicy.

LJON 1-11 (PAT) Kongres belgijskiej partji robotniczej uchwalił na posiedzeniu niedzielnym rezolucję, oświadczającą, że 21 warunków moskiewskich są nie do przyjęcia, i potępiają politykę bolszewików, która prowadzi do rozdzielenia międzynarodowego socjalizmu. Kongres wypowiedział się za drugą międzynarodówką 430,000 przeciwko 76,000.

Manifestacja patriotyczna w Rzymie.

RZYM 1 | 11 (PAT) W dniu wczorajszym odbyła się tu imponująca manifestacja patriotyczna. W pochodzie wzięło udział z górą 100,000 osób. Pochód przeszedł głównymi ulicami miasta, wywołując wszędzie entuzjazm wśród zgromadzonych tłumów. Manifestacja ta jest dowodem stanowczej woli kraju bronięcia się przeciwko akcji żywiołów wywrotowych.

Amerykański kapitał a Sowiety.

Według radiotelegramów moskiewskich, w Moskwie od 5-ciu tygodni przebywa głośny finansista amerykański Vanderlip. Zawarł on z rządem siewietów umowę o brzymiej doniosłości. Na pewnych warunkach, które dotąd utrzymywane są w ścisłej tajemnicy, Vanderlip otrzymał na przeciąg 60-ciu lat wyłączne prawo do eksploatacji całej północno-wschodniej Syberji, położonej na wschód od 160 południka. Koncesja obejmuje terytorjum 100,000 mil. ang. po-

wierzchni. Na terytorjum tem znajdują się bogate pokłady węgla kamiennego i tereny naftowe.

Nowojorskie pisma podają szczegóły o rokowaniach między finansistą amerykańskim Vanderlipem i rządem moskiewskim. Vanderlip pertraktuje imieniem kilku grup finansowych, którym Rosja ma udzielić koncesji eksploatacyjnych na przestrzeni 4,000 mil. kwadratowych terenów rudonasznych na lat 60. Wzmiem za to rząd siewietki ma otrzymać pół miljarde dolarów na zakupno towarów w Ameryce.

Weygand otrzymał wyższą szarżę.

PARYŻ 1 | 11 (PAT) Rząd francuski nadał gen. Weygandowi rangę i prerogatywy dowódcy korpusu.

Święto najeźdźców.

CIESZYN 30 października. Dzień 29 bieżącego miesiąca miał w części sjażka zajętej przez Czechów charakter święta najeźdźców. Władze czeskie wydały bezwzględny rozkaz dekorowania miast i wsi. W Cieszynie jednak udekorowane flagami tylko domy.

Sukcesy Wrangla.

KONSTANTYNO POL 1 | 11 (PAT) Z frontu gen. Wrangla komunikują o pomyślnych walkach na linii Dniepru.

Konaszahy Czechów z Kiereńskim.

W związku z zabiegami rumuńskiego ministra Take Jonescu z zamiarem wciągnięcia Polski do Miłej Ententy i opozycją Czech przeciw temu, dzienniki berlińskie donoszą z Pragi, że bawiący tam b. rosyjski prezydent ministrów Kiereński odbywa konferencje z najpoważniejszymi czynnikami politycznymi.

(Rzeczposp.)

Straszne Sylwji Pankhurst.

Sylwja z awanturniczości przywódczyni sufrażystek angielskich, która od pewnego czasu stała się gorącą zwolenniczką komunizmu, skazana została na 6 miesięcy więzienia. Była oskarżona o nawoływanie marynarzy do wyłamania się z karności i posłuszeństwa wojskowego.

Ucieczka Juńców z Niemiec.

„Tel. Informat” donosi z Hamburga, że jeńcy rosyjscy, internowani w tamtejszym obozie, tłumnie uciekają.

Kto inspiruje Lenina?

Inspiratorką Lenina jest młoda 25-letnia dziewczyna nazwiskiem Olga Gorokow. Jest to fanatyczka, która głosi „świętą wojnę bolszewicką” przeciw anglikom w Azji i rodzaj szarej opatrności, która kontroluje gesty i czyny czerwonych terrorystów.

Lenin i inni wielcy przywódcy bolszewizmu wierzą serjo, że „czerwony Risputin”, tak przezwano ją w Rosji, posiada moc odsłaniania tajników przyszłości.

Jest to zupełnie zrozumiałe, gdyż ona pochlebia im stale i co tygodnia „ma wizję” bolszewickiego imperjum światowego pod bezpośrednim protektoratem Moskwy.

Na żądanie panny Gorokow Lenin skazał na sześć miesięcy więzienia wysokich urzędników departamentu mobilizacyjnego, których podejrzewano o umieszczenie w dziennikach ironicznych artykułów o tej bolszewickiej Joannie d'Arc.

Rewolucja w Boliwji.

W Boliwji wybuchnęła nowa rewolucja. Rząd silił ją z całą energią. Rozstrzelano 27 generałów, którzy kierowali ruchem powstającym.

JAPONIA DZIAŁA.

BRUKSELA, 29. (PAT) Rada Ligi narodów poleciła delegatowi japońskiemu wypracowanie wraz z rzeczoznawcami raportu w sprawie statutu Gdańska.

Dla nacji — kanadyjce.

W obrebie faktu Norman (Kanada) wykryto obfite źródło nafty. Donosząc o tem, „Morning Post” zaznacza, iż odkrycie to nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek naftowy, a to z powodu oddalenia terenów naftowych o 1200 mil angielskich od linii kolejowej. Dopiero za kilka lat Kanada stanie się poważnym czynnikiem na rynku naftowym.

Z WARSZAWY.

W środę o godz. 1-ej po południu policja dokonała obławy na placu Bankowym, gdzie się zbiera „czarna giełda”. Ujęto kilkuset żydów, których odprowadzono do 12-go komisariatu.

W piątek wieczorem policja dokonała obławy na lokal „Pocieszonistów” zwany „Strzechą robotniczą”, a mieszący się przy ulicy Karłowickiej nr. 23. Gruntowna rewizja lokalu trwała od godziny 8-ej do północy. Obwiedzano także wszystkich obecnych w lokalu, z których zaarrestowano około 30 osób.

Aresztowani niedawno członkowie zarządów żydowskich związków zawodowych, którzy siedzą obecnie w więzieniu mokotowskim, zostali oddani do rozporządzenia prokuratury. W tych dniach zaarrestowano też podług prasy żargonowej działacza żydowskiego w Warszawie G. Mińskiego.

KRONIKA

— **Nabożeństwo żałobne za dusze poległych oficerów i żołnierzy.**

Dnia 2 listopada o 9. 30 odbędzie się uroczyste nabożeństwo żałobne za dusze poległych oficerów i szeregowych ze wszystkich oddziałów, podległych W. O. Gen. Łódź, w kościele garnizonowym przy ul. św. Jerzego, na które władze wojskowe zapraszają władze cywilne, instytucje społeczne i stowarzyszenia.

— **Święto umarłych.**

a) Święto umarłych dorocznym zwyczajem sprawowało w ciągu dwóch dni ubiegłych tłumy osób na cmentarzu miejskim dzięki pięknej, choć mroźnej pogodzie.

Mimo rozbitych namiatów przed cmentarzami z wieńcami i świecami oraz chorągiewkami ruch sprzedażny był naogół słaby z powodu drożyzny tych artykułów.

— **10 milionowa pożyczka.**

a) Sejmik łódzki upoważnił wydział handlowy sejmiku łódzkiego i brzezińskiego do zaciągnięcia w państwowym urzędzie zbożowym lub w jakiegokolwiek innej instytucji pożyczki w wysokości 10 milionów mk. na cel rozszerzenia działalności wydziału handlowego.

— **OTWARCIE TEATRU „ROZMAITOŚCI”.**

W ubiegłą niedzielę wobec licznie zgromadzonej publiczności nastąpiło otwarcie teatru „Rozmaitości” przy ul. Cegielskiej. Program przedstawienia składał się z dwóch części. Pierwszą część poprzedził prolog, wygłoszony przez p. Bronowskiego, który przedstawił zadania nowej imprezy, mającej uprawiać sztukę lekką, a pełną humoru i dowcipu. Wykonawcami numerów scenicznych (kuplety, tańce, monologi itp.) było kilkanaście osób, z których na wyróżnienie zasłużyli p. E. Odrobiński (humorysta), Boroński (tenor) i B. Bronowski

Druga część stanowiła aktualną revuelkę ze śpiewami i tańcami pt. „Co się dzieje w nocy”, — bardzo zwięźle odegrana przez zespół wybitniejszych artystów. — Wykonawcom nie szczędzono oklasków.

— **Z kasy komunalnej.**

a) Sprawozdanie kasy komunalnej, zorganizowanej przez Wydział powiatu łódzkiego, za czas od 1 lipca do 1 października r. b. wyraża się sumą obrotu mk. 2, 974,692, fen. 50.

— **Kwota N. O. K.**

a) Zarząd Narodowej organizacji kobiet ukończył sprawozdanie z kwoty urzędowej w dniu 3 października r. b., z którego wynika, że dochód ze stolików w lokalach i na ulicach wynosił mk. 19,626, fen. 27, z puszek mk. 17,597 f. 23 czyli razem mk. 37,293, fen. 50. Wydatki związane z urządzeniem kwoty uczyniły mk. 4,964. Czystego zatem zysku osiągnięto mk. 32,389 f. 50.

— **FLANELA NA SUKNIENKI DLA DZIECI.**

Polsko amerykański Komitet pomocy dzieciom, chce dostarczyć ciepłą odzież jak największej ilości dzieci, nie poprzestaje na rozdawnictwie 175,000 kompletów ubrań, o których niedawno pisaliśmy. Za pośrednictwem amerykańskiego wydziału ratunkowego została sprowadzona 500,000 jardów flaneli na sukienki dla dzieci. Flanela ta będzie rozdawana do różnych miejscowości kraju i rozdana dzieciom już w postaci gotowych ubrań za pośrednictwem komitetów P—A, K, P, D. Przypuszczalnie ta ilość flaneli starczy na obdarowanie około 170,000 dzieci. Zważywszy, że metr flaneli kosztuje około 100 mk., nowy dar P—A, K, P, D stanowi wartość 50,000,000 mk.

— **Z sekcji gospodarczej N. O. K.**

a) Założona w lokalu Handlowców polskich (Piotrkowska 103) szwalnia sekcji gospodarczej Narodowej organizacji kobiet rozwija się pomyślnie. Przyjmowane są do szycia komplety bielizny żołnierskiej, od każdego kompletu szwalnia płaci mk. 11, t. j. od koszuli mk. 6, od kałesonów mk. 5.

— **Nauka dla analfabek.**

a) Narodowa organizacja kobiet otwiera kursy dla analfabek, w lokalu przy ul. Moniuszki 11. Chętne do nauki kobiety mogą się zapisywać tylko do 15 listopada, potem 104-poczynają się lekcje.

Z WYDAWNICTW.

Nakładem księgarni L. Pisera w Łodzi ukazała się na półkach księgarskich część I obszerniejszego dzieła o przedsiębiorstwie bawełny pod tytułem „Bawełna”, opracowanego przez p. Adama Trojanowskiego, b. dyrektora przedsiębiorstwa bawełny, a obecnie dyrektora Państwowej szkoły włókienniczej w Łodzi.

Praca ta, opatrzona 9 rysunkami w tekście, napisana jest ze znajomością rzeczy i właściwą autorowi zwięzłością.

Zawiera ona wiadomości zasadnicze z technologii opis bawełny jako rośliny, historia uprawy bawełny i botaniczną jej klasyfikację, o siewie, zbiorze, odziarnianiu i pakowaniu bawełny, o budowie włókna bawełnianego i własnościach jego chemicznych oraz fizycznych o wpływie wilgoci, ciepła i elektryczności na włókno bawełniarce, o gatunkach bawełny według jej pochodzenia, wreszcie o handlu bawełną i jej klasyfikacji handlowej.

Praca p. Trojanowskiego zawiera niezmiernie cenne dane statystyczne, dotyczące powierzchni roli pod uprawą bawełny, jej zbiorów, spożycia oraz cen bawełny od czasów najdawniejszych do 1914 r. włącznie.

Wydanie i druk „Bawełny” jest bardzo staranne, język czysty, a słownictwo dobre.

Znaczący należy, że dzieło to zostało zalecone przez sekcję szkolnictwa zawodowego ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego jako podręcznik dla szkół zawodowych, co świadczy najlepiej o wartości pracy.

— **„Rozbrojenie”.**

a) Na ulicy Lutomierskiej, około nr. 4 wywiadowca urzędu śledczego Wit zadržał 2 złodziei ze skradzionymi rzeczami. Nagle złodzieje wyrwali się z rąk wywiadowcy i rzucili się na niego, rozbroili go, pozbawili go bez szadu.

— **POŻAR.**

Na posesji Juliana Wunsch, przy ul. Sienkiewicza Nr. 97, wybuchł pożar w budynkach drewnianych, gdzie mieściły się komórki, wypełnione różnymi sprzętami. Ogień skutkiem wiatru przerzucił się na sąsiadującą nieruchomość Ulricha, gdzie płomienie ogarnęły śłaz skrynek.

Na pomoc nadbiegli 1 i 2 oddział straży ogniowej ochotniczej, starając się pożar zlokalizować. Straty pracowała energicznie kilka godzin. Komórki spaliły się doszczętnie; składy skrynek uległy częściowemu uszkodzeniu.

Straty ogólne sięgają około 50,000 Mk.

Przyczyna pożaru dotychczas niewyjaśniona.

— **NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI.**

Skutkiem nieostrości maszynisty Piotra Słabaka tramwaj jadący z Widzewa, najechał na ul. Główną około domu Nr. 12, na przechodzącego 60 letniego Rajnolda Giera, któremu kola obcięły rękę i nogę prawą. Gier poniósł śmierć na miejscu. O zgonie władze policyjne zawiadomiły rodzinę zmarłego, zamieszkałą przy ul. Piotrkowskiej Nr. 161.

Kolonista ze wsi Andrzejów, gm. Nowosolna, Marcin Miller, jadąc do Łodzi, zauważył leżącego w rowie około Andrzejowa, ciężko chorego Marcina Cegię, rzemieślnika. Zabrał więc go na wóz, w celu odwiezienia do szpitala. Gdy dojechali do ulicy Dobrej, Cegię już życie zakończył. Trupa odwieziona do prokuratora.

— **POD WPLYWEM ALKOHOLU.**

W ubiegłą niedzielę, w zabudowaniach fabrycznych Johna, w Chojnach odbywała się zabawa, podczas której z pobudek zazdrości o niewiasty powstała wśród podchmielonych uczestników libacja kłótnia, a następnie bójkka. Przeraziwne brzyki, halas i brzęk rozbitych szyb w oknach zwabiły posterunek policyjny, w liczbie 7 osób, który spotkał się z silną opozycją. Z wnętrza budynku posypał się grad kamieni, cegieł, a następnie strzałów rewolwerowych. Policjanci zmuszeni byli cofnąć się i zawiadomili o zajściu 11 Komisariat z polecenia Komendy wysłano na miejsce oddział policji kernej żandarmerji oraz 4 uzbrojonych żandarmerji. Ostrzyżony budynek, udało się aresztować 8 głównych sprawców zajścia, których odstawiono do Urzędu śledczego.

— **Radział maki.**

a) Z piekarni B. Cylicha, przy ul. Łagiewnickiej nr. 9, skradziono kilka worków maki, wartości około 100,000 mk. Z miłyna parowego Jana Szuma, przy ul. Dąbrowskiej 61, skradziono zapasy maki, wartości kilkudziesięć tysięcy marek.

Komunikaty.

W dniu 2 listopada, o godz. 7; 50 wieczorem w sali gimnazjum miejskiego przy ul. Sienkiewicza 44 odbył się ogólne zebranie likwidacyjne oddziału łódzkiego Ligi Akademickiej Obrony państwa przy współdziałaniu delegacji rady Ligi w Warszawie. Obecność wszystkich członków oddziału łódzkiego L. A. O. P. jest pożądana, ze względu na bliski termin otwarcia wyższych uczelni.

Telefonista B. Kulski poszukuje matki chrześcijańskiej, sympatycznej Łódzianki, która by mu uprzyjemniła chwilę w polu korespondencji, gazetek i t. d.

Telefonista B. Kulski, III 3 p. s. p., poczta polowa Nr. 55.

Ziemiaki spożywcze
do nacychmiastowej dostawy

Ziemiaki siewne

do dostawy na jesień i wiosnę odda korzystnie wagonami do wszelkich stacji. Firma w/w **LUISE RITTER**. Hurtowny handel ziemniakami i siomą. Kepra tel. Nr. 8. 3317-5

FABRYKA

Kupię fabrykę średnich rozmiarów, na dwa lub trzy piętra w okolicy Łodzi. Tylko oferty ze szczegółowym określeniem i ceną będą uwzględnione.

Adres: „FABRYKA” — „Rozwój”. 3323 3

POSZUKUJE POSADY

sklepowej, kasjerki lub ekspedjentki

Posiadam dobrą świadectwa z kooperatyw Stow. Spożywczych. Oferty do Rozwoju pod I. M.

Teatr literacko - artystyczny

Co wieczór wystę

Dzisiaj premiera programu № 3

Helena Rinas

Seweryn Michałowski

Gościwno wystę

BAGATELA

w gmachu teatru „Scala“ (ul. Cegielniana 18)
pod dyrekcją Marjana Tarłowskiego.

BUDIENIY IDZIE!

Wielka aktualna satyryczno-polityczna rewia śpiewami i tańcami, nap. Henryk Zbier...
Uził biorą: ROMUALD GIER SIENSKI Seweryn Michałowski
Rinas, Mila Kamińska, Lola Patroni, Jana P...y, Michałina Zamillo, E. Bodo, Miecz...
browolski Adam Górecki, Stefan Szostani, M...jn Tłowski
Część koncertów z udziałem całego zespołu. Początek o godz. 8. 30 wiecz.
ogrzana. Kasa czynna w 12-2 i od 4 p. 3434

Grand Kino

72 Piotrkowska 72

Dziś premiera!

DLA DZIECI I MŁODZIEZY DOZWOLONE DOKUMENTY DOKTORA HOWEY

dramat w 5 cz. pełen niezwyklej atrakcji
V-ty epizod serii „Nowa misja JUDEX'A”
ze znakomitym René Cresto w roli głównej.
Obraz Agencji Kinem. „Corso“ w Warszawie.
Początek o g. 5 ppół. w sob. i niedz. o g. 3 pp.
Orkiestra pod dyrekcją kapelmistrza J. Budzyńskiego.

seria
JUDEX'A
3435

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:
A.A.A.A. Obrączki ślubne duży wybór wszystkie asony gwarancja czyste 2190 pierścionki, kolczyki zegarki najtaniej sprzedaje Jan Piacek, Brzezińska 10, przy sklepie zakład repercyjny. 1061-4

A.A.A.A. Kupuję futra, zakłady karakulowe, fokowe, garderobę, bieliznę, dywany, meble maszyny do szycia, placę najlepiej. Wólczańska 43, Chrzanowicz. 737-40

A.A.A.A. Kupię meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe. Placę najlepiej, Benedykta 28, m. 13, parter Łazienki. p n w 10461-6

A.A. Radzę kupować lokciowe towary tylko teraz do drożeje. Resztki białych towarów, srówka na posciel, szewcota, korty, welury, welna, podszewka. Taniej niż wszędzie bo w mieszkaniu prywatnym. Kiłkińskiego 40 (Widzewska) front II p. m. 10. w s c p n 10859-19

A.210 marek resztki korcika na spodniczkę. Resztki na ubiory, palta, damskie, męskie, dziecięce, lancela, barczany, płócienna, chóstki najtaniej sprzedaje Srebrnik, Piotrkowska 54 II p. front. w c 9497-24

A. Meble nowe i używane, oraz sypialnie sprzedaje. Piotrkowska 55 w podwórzu. Kaczorowski, n. w. 11097-2

Sprzedam sklep kolonialno-galanteryjny z powodu zmiany interesu. Zawadzka 22 (Batalny). n w s 11264-3

Reperuje maszyny pociągowe i inne, oraz do szycia wszelkich konstrukcji, także maszyny do sprzedania. Piotrkowska 255, mechanika M. Szefer. 11276-2

Do sprzedania największy wybór domów w centrum miasta i na przedmieściach Łodzi, oraz w Zierzu i Kuliszu z owymi ogrodami Nawrot 72. Koperski, c n w 10944-2

Do sprzedania majątek ziemski w całym powiecie i go. spoiarki wiejskie z wiatrakami Nawrot 72 Koperski, c n w 10943-2

Kto chce kupić lub sprzedać posesję fabryczną interes handlowy, restauracje, niech się zgłosi Nawrot 72 Koperski. c n w 10942-2

Kto chce kupić, sprzedać, dom, wille, majątek ziemski itp., niech się zgłosi, Dom Komisowy Tazycy Piotrkowska 90. Rejestracja bezpłatna. 10553-3

Skórki kozie, baranie, królicze i t. p. kupuje i przyjmuje do wyrobienia, lub też do wyprawienia. Polska wyprawia skór. Antoni Bidał, Łódź ul. Mickieja nr. 7 (przy rynku Baluckim). 11147-2

Drogi wybór majątków ziemskich, domów, wille, aptek, hoteli, interesów handlowych itp. ma do sprzedania Dom Handlowy Tazycy Łódź Piotrkowska 90. Filja Bydgoszcz ul. Chrobrego 8. Telefonu 780. formalności kupna ułatwiam. 11160-4

Fortepian Kernofa krótki czarny prawie nowy do sprzedania. Sieradz Krakowskie Przedmieście miesz. Taksatora Godeckiego. s. p. s. 11621-2

Sklep spożywczy sprzedam. Zakątna 66. 111217-2
Biurowo, szary, otomana, łóżka kredens, stół, krzesła, leżanka, garnitur salonowy sprzedam. Piotrkowska 223, m. 3. 111221-4

Placę do sprzedania w Rudzie Paoljanckiej, wiadomość ul. Targowa nr. 53 mieszkania 50. 11234-2

Sprzedam maszynę Singera galanteryjną, palto męskie umyte, walizki, białe rękawiczki 51 właściciel domu 11292-2

Maszynę Singera sprzedam. Brzezińska 37. Jankiewicz. 11235-2

Miedziane opadki, naczynia kuchenne z miedzi i różne metale kupuje Fabr. wy. metalowych Karol Jasiński Łódź Średnia 45. w w s p s 11247-5

Kaszerka Marija Kubička przyjmuje. Piotrkowska 193 co 2 d 1374-9

Waler lat 25, wojskowy, na dobrym stanowisku, wzrostu średniego, z braku znajomości pragnie zapoznać odpowiednio uposażoną, młodej postępowości i szlachetnego serca, państwo w wieku lat 17-22 w celu matrymonijnym. Laskawe oferty z dołączeniem fotografii do red. Rozwoju dla okazaliela jednomarkówki № 211017. Za zwrot fotografii ręczny siowemu honoru. 11270-3

Uczeń polski, pragnie przyjąć lekcję. Oferty pod „R. L.” n w s p 11267-4

Pokój umiarkowany do wynajęcia. Andrzej 53-12, prawa oficyna, II p. Jędrzejewska. 11266-3

Potrzebna dziewczyna do posług, lat 14-15, Główna 41, m. 17. Zgłaszać się o 9-7 wieczorem. n w s 11265-2

Chłopca oddam na własność dwa i pół roku. Oferty w Rozwoju pod „Chłopiec”. n w s 11185-3

Stróż domu potrzebny, Szkołna 25. 11280-3

Lekcja języków polskiego (gramatyki, pisowni, stylistyki) niemieckiego, oraz arytmetyki i stenografii udziela nauczyciel Al. Hrt Leder, autor podręczników naukowych. Dzielna 36-b, 11280-2

Obiady gospodarskie, obite, smaczne; również śniadania i kolacje. Sienkiewicza 69. n w c 11050-5

Potrzebna służąca do wszystkich kłopotów świadectwa zgłaszać się do biura Spółki Skupu Skór. Piotrkowska 190 pomiędzy godz 9-3 11256-2

Czeladnik szewski potrzebny. Placę 250 mk. Dworska 27, front. 11268-3

Potrzebna zdalna pracownica do pralni. Wólczańska 1, na stałe. 11255-2

Potrzebny czeladnik szewski na męskie i damskie roboty. Główna 57. 11256-2

Potrzebna zdalna prasowiczka, ul. Radwanska 6, m. 3. 11245-2

Potrzebni czeladnicy szewscy do męskiej i damskiej roboty. Placę 300 mk od par. Brzezińska 57. 11253-2

Fotograf Fekls zagubił portfel zawierający dowód osobisty r. yd. w Grzybkach, list ochronny z fotografią. oraz 70 mk. Znalazcę proszę o zwrot tylko dokumentów. Grabowa 13, Habraś. 11101-2

Osoba młoda inteligentna, zdrowa i czysta pragnie poznać takiegoż mężczyznę. Laskawe zgłoszenia do redakcji Rozwoju pod „Ciepłota”. 12610-2

Zdolny robotnik znający angielski język, który pracował przy monterach, poszukuje zagęcia. Kamenna 31 m. 2. 11249-2

Krawaty do roboty także do przerobienia przyjmuje. Cegielniana 53. co 2 d. 11231-3

Poszukuje elegancko umeblowanego pokoju z oddzielnym wejściem Oferty w Rozwoju z podaniem ceny pod „S. E. B.”. 11191-0

Młode małżeństwo, po zakupie 1 i 2 pokoj. z kuchnią, zapłaci z góry za rok (ceja nie stanowi). Oferty do „Rozwoju” pod „Niestanowi”. 11289-3

Zaginiony pies wyżeł, brązowy w stronie st. miasta, uprasza się o odprowadzenie za zwrotem kosztów, na ul. św. Jakówa 9 m. 10, albo Targowa 10, m. 10 róg Przejazd. Nieprawy właściciel będzie poczynił do odpowiedzialności sądowej. 111249-2

Młody energiczny i doświadczony nauczyciel matematyki poszukuje korepetycji. Oferty do „Rozwoju” pod „Matematyka”. 11273-2

Zagubione dokumenty
Zagubiono matrykulę na imię Heleny Hofmanówny ucz. w Łodzi. 11254-3

Piotruszka Józef zagubił dowód osobisty wyd. w Łodzi. Łabelska 10. 111259-3

Wólczański Władysław zagubił kartę rejestracji wyd. w Łodzi. 11214-3

Wawrzyniec zagubił pozwolenie na tużę wyd. w Łodzi. 112590-2

Ignacy zagubił paszport niemiecki. wyd. w Bydgoszczy. oraz kartę odwołania wyd. w Łodzi w P. K. U. 11278-3

Marszczyński Ignacy zagubił kartę rejestracji wyd. w P. K. U. w Łodzi. Mieczysława 12. 11281-3

Sztangret Marianna zagubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 11267-3

Oleżak Anna Kiłkińskiego zagubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 11297-3

Stanisław i Katarzyna Kulińscy zagubili paszport niemiecki i w Warszawie papiery wojskowe, biały bilet wojskowy, świadectwo służbowe, oraz kwit członkowskie Now. Cegielniana 103 Zwrot za wynagrodzeniem 2

Goworkiewicz Mieczysław zagubił kartę powołania, asygnację pożyczki państwowej na 1000 marek 11129-3